

ТРИНАЕСЕТТИОТ ЈУГОСЛОВЕНСКИ СИМПОЗИУМ ЗА НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА

Во организација на постојаната Комисија за настава по историја при Сојузот на историчарите на Југославија на 25, 26 и 27 август 1988 година во Марибор се одржа традиционалниот Тринаесетти симпозиум за наставата по историја. Цел на овој симпозиум беше унапредувањето на наставата по историја во основното и средното образование и изнаоѓањето на разни патишта за решавање на проблемите што се појавуваат и имаат стручен и педагошко-методски карактер.

Во рамките на Симпозиумот, со посебен реферат, беше одбележана седумдесетгодишнината од создавањето на југословенската држава.

Работата на Симпозиумот ја следеа преку 200 учесници и гости. Симпозиумот го поздравил и му посакаа успешна работа: Претседателот на Сојузот на историчарите на Југославија, д-р Миомир Дашиќ, помошник министерот за наука и образование Стане Чеховин, членот на РК ССРНС, Примож Ханз, ректорот на Универзитетот во Марибор, д-р Алојз Крижман, потпретседателот на општината на Марибор, Матија Малешкиќ, продеканот на Педагошкиот факултет во Марибор, д-р Вилјем Брумец, претседателот на Организациониот одбор, д-р Матјаж Клеменчик.

На Симпозиумот беше разработена темата: „НАУЧНАТА, ИДЕЈНАТА И МЕТОДСКАТА ЗАСНОВА-

НОСТ НА НОВИТЕ УЧЕБНИЦИ ПО ИСТОРИЈА ЗА ОСНОВНОТО И СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“. На оваа тема беа поднесени девет реферати од истакнати историчари, методичари и практичари од одделни наши републики и покраини. Поднесени беа уште четири реферати на други теми.

Домаќинот, Сојузот на историчарите на Словенија, во соработка со Педагошкиот факултет во Марибор, ја подготвил организацијата на Симпозиумот која беше на високо ниво - сместување, стручна екскурзија, посетата на културно-историските споменици и музеи како и другите активности на учесниците. Три дена се работеше во Марибор, град познат по стопанските и културните дејности. На Педагошкиот факултет имаше одлични услови за работа и престој. На Симпозиумот од Република Македонија беа присутни дваесет учесници, професори по историја од средното образование и од просветно-педагошката служба.

Симпозиумот го отвори Претседателот на постојаната Комисија за настава по историја, д-р Хрвоје Матковиќ, поздравувајќи ги присутните и истакнувајќи го стручно-педагошкото значење на овие југословенски собири за наставата по историја. Три дена Симпозиумот работеше на пленарни седници на кои беа поднесени следните реферати:

Д-р ЈАНКО ПРУНК од Љубљана поднесе реферат на тема „Основање-

то на југословенската држава 1918“. Тој го изнесе третманот на ова прашање во југословенската и светската историографија. Рефератот побуди широка дискусија во која дојдоа до израз повеќе гледишта. Прунк ги коментираше позначајните дела во југословенската историографија кои се однесуваа на оснивањето на југословенската држава.

М-р БЛАГОТА ДРАШКОВИЌ од Загреб го изнесе својот реферат на тема „Научната, идејната и дидактичко-методската заснованост (вредност) на учебниците по историја за основното и средното образование“. Преку аналитичко-синтетички пристап авторот перфектно ги прикажа неколкуте аспекти на учебниците по историја кои се употребуваат во основното и средното образование. Тој се задржа и на прашањата: воведување на учениците во новите содржини, обработка на нови историски содржини, вежбањето на учениците, неадекватното користење на учебникот, приговорите за предимензионираните учебници итн.

М-р ШТЕФАН ТРОЈАР од Љубљана, во својот реферат на тема „Слободните настојувања и дилемите при обликувањето на деловите на учебникот по историја во Република Германија“, истакна неколку прашања за овој проблем: дидактички системи (профили) во наставата по историја, радикално резгранет учебник и методските проблеми, структурата на дидактичкиот систем во најновиот учебник по историја, методската структура на широките теми во учебникот по историја, актуелизацијата како елемент во темите и нејзината улога, проблемската настава и продолгот на структуралните теми во учебникот.

ЉУБОМИР ТРАЈКОВСКИ од Титов Велес зборуваше за „Научната, идејната и методската заснованост на учебниците по историја за петто одделение во основното образование“, задржувајќи се посебно на учебникот и наставните програми, поставеноста на содржините и сл.

М-р МИЛУТИН ПЕРОВИЌ од Белград имаше тема за „Новите сфа-

ќања на советската историографија за карактерот и државата во стариот век“. Најпрвин тој, уводно, се задржа на познатите советски историчари кои пишувале за оваа проблематика, а потоа ги опфати следните прашања: битните одлики на државата и општеството во најраниот период на стариот век (од крајот на четвртиот до крајот на вториот милениум п.н.е.), битните одлики на државата и општеството во вториот период (развиениот) на робовладетелското општество. Перовиќ изнесе и нови толкувања за феудализацијата на општеството.

Д-р ЃЕРЃ ГАЛ од Нови Сад, во својот реферат „Марксистичката и научната заснованост на настагниот план и програма и учебниците по историја за седмо одделение во основното образование“, изнесе дека е тешко да се даде оценка за оваа проблематика. Тој истакна дека кај нас не е толку карактеристичен европоцентризм, туку подунавско-балканскиот центризам. Гал ја критикуваше линеарната концепција за изучување на историјата. Тој препорача кога се зборува и актуелизира прашањето за социјализмот, да се има предвид дека постојат триста толкувања за тоа, а во врска со империјализмот сигнализира пред учениците да се каже дека капитализмот е флексибилен, и дека тој прави чуда денес.

М-р Франко МИРОШЕВИЌ од Загреб даде приказ на два учебника кои се во употреба во Хрватска и Словенија, анализирајќи ја нивната научна, идејна и методска заснованост.

М-р ЈЕТУЛАХ КРАСНИКИ од Приштина поднесе реферат на истата тема за учебникот кој е во употреба во втори клас во стручно образование во сите републики и покраини во Југославија.

ЉУБИЦА ШУЛИГОЈ од Љубљана ги запозна присутните со „Улогата на актуелизацијата во концепцијата на учебниците по историја за основното и средното образование“ одговарајќи на прашањата: колку концепцијата на учебниците ни овозможува наставата да се оживее, при што, во

рамките на наставната тема, би требало да се поврзе минатото и сегашноста.

ПРВЕНКА ТУРК од Љубљана зборуваше за „Евалвацијата на повторното учебно градиво по историја во основното образование—вреднување на дидактичкиот комплет“.

По поднесените реферати и соопштенија се водеше дискусија што се однесуваше на повеќе прашања, се даваа предлози, сугестии и мислења за решавање на проблемите во конципирањето и оформувањето на учебниците и наставните програми по историја.

За учесниците на Симпозиумот домаќините организираа изложби на стручна литература од издавачките куќи „Државна založba“ од Љубљана, „Школска књига“ од Загреб и „Обзорје“ од Марибор, се прикажаа неколку филмови, се посетија историските музеи и покраинскиот архив, се изведе стручна екскурзија до Похорје-Словенска Бистрица и Птуј.

На крајот од работата на Симпозиумот, претседателот на постојаната Комисија за наставата по историја даде резиме и заклучок за работата на симпозиумот, оценувајќи го како богат со содржина и успешен. Тој ја истакна потребата од продолжување на традицијата за одржување на вакви стручно-научни собири со одредена тематика што има големо значење во унапредувањето на наставата по историја и за изедначувањето на ставовите на југословенско ниво по разни стручни и педагошко-методски прашања.

Југословенската комисија за настава по историја заклучи идниот симпозиум да се одржи при крајот на август 1989 година во Босна и Херцеговина на Тјентиште, а основната тема да биде: „МУЗЕИТЕ, АРХИВИТЕ И БИБЛИОТЕКИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА“.

Наум ДИМОВСКИ